

UČNI NAČRT

1. Naslov modula		UČENJE IN POUČEVANJE OSEB Z MDR				
2. Koda enote		3. Število ECTS kreditov			21	
4. Kontaktne ure		Skupaj 315	P 120	V 105	S 60	Ostale oblike 30 ur PPU
5. Stopnja		6. Letnik		7. Semester		
8. Študijski program	Specialna in rehabilitacijska pedagogika			9. Študijska smer	Specialna in rehabilitacijska pedagogika	
10. Steber programa	Dodatni letnik			11. Jezik	slovenski	
12. Posebnosti	praktično delo v malih skupinah 5-6 študentov, hospitacije, praktično usposabljanje, individualno prostovoljno delo/opazovalna praksa					
13. Cilji / kompetence (cilji so navedeni v terminih kompetenc)						
<i>Učna enota prispeva predvsem k razvoju naslednjih splošnih in specifičnih kompetenc:</i>						
(12) Poznavanje in razumevanje razvojnih zakonitosti, razlik in potreb posameznika.						
(18) Poznavanje vsebine in metodike področja.						
(20) Interdisciplinarno povezovanje vsebin.						
(21) Uporaba specialno pedagoških znanj za delo z osebami z motnjami v duševnem razvoju.						
(23) Organiziranje aktivnega in samostojnega učenja, usposabljanje oseb z MDR za učinkovito učenje.						
(24) Usposobljenost za preverjanje in ocenjevanje znanja in dosežkov oseb z MDR ter oblikovanje povratnih informacij.						
(28) Oblikovanje celovite ocene potreb posameznika oz. skupine, njihovih močnih in šibkih področij ob upoštevanju okoljskih dejavnikov (fizičnih, socialnih, kulturnih).						
(29) Poznavanje teoretičnih osnov in njihove uporabe v praksi.						
(30) Zmožnost ugotavljanja posebnih potreb posameznika z uporabo ustreznih (diagnostičnih) postopkov, metod in tehnik ter načrtovanja intervencij v procesu rehabilitacije.						
14. Opis vsebine						
- Zgodnje usposabljanje in učinkovite strategije zgodnjega učenja otrok z MDR na različnih področjih razvoja.						
- Uresničevanje načel in ciljev ter strategije dela z predšolskimi otroki z MDR.						
- Uresničevanje načel in ciljev ter strategije dela z učenci z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju na različnih področjih dejavnosti.						
- Posebne strategije dela z osebami z avtizmom (učenje in poučevanje, socialno vključevanje ...).						
- Strategije dela z odraslimi osebami z zmernimi, s težjimi in težkimi MDR.						
- Uresničevanje načel in ciljev ter strategije dela z učenci z lažjimi MDR na posameznih predmetnih področjih: strategije za razvijanje vseh štirih sporazumevalnih zmožnosti, strategije za učenje matematičnih pojmov, postopkov in dejstev; strategije za razvijanje temeljnih naravoslovnih in družboslovnih pojmov; strategije za razvijanje motoričnih sposobnosti in razvijanja sposobnosti ter izražanja na različnih umetnostnih področjih.						
- Načrtovanje, izvajanje in evalvacija na vseh predmetnih področjih dela z učenci z MDR.						
- Prilagoditve v procesu poučevanja (od metod in oblik poučevanja, kurikula, učnih in tehničnih pripomočkov, prilagoditev prostora, časa, preverjanja znanja, domačih nalog itd.) usklajenih z učnim stilom, močnimi področji, primanjkljaji in drugimi značilnostmi učencev z MDR.						
- Značilnostmi posameznih učencev in upoštevanje pri notranji diferenciaciji pouka pri hospitacijah in nastopih in analizah.						
- Oblikovanje učne ure, izbira primernih ciljev, oblik in metod dela ter izvedba ure.						
- Učna sredstva in učni pripomočki: izbor, oblikovanost, primernost.						
- Upoštevanje interdisciplinarnega povezovanja vsebin v pripravi na učno uro.						
- Načini preverjanje in ocenjevanje znanja in dosežkov učencev ter dajanje povratnih informacij.						
- Komuniciranje, »pokrivanje« oddelka, razreda, poslušanje, ustreznost povratne informacije, vsebinska ustreznost povratne informacije, kakovost postavljenih vprašanj.						

- Motiviranje: poudarjanje in argumentiranje pomembnosti učenja ob posamezni dejavnosti in uporaba nagrade, pohvale ter druga motivacijska sredstva za spodbujanje.
- Reguliranje učnega procesa z vidika: časa, odnosa z osebami z MDR, med osebami z MDR, dejavnosti oseb z MDR.
- Komplementarne oblike dela z osebami z MDR.
- Sodelovanje specialnega in rehabilitacijskega pedagoga z drugimi strokovnjaki svetovalne službe - psihologa, logopeda, socialnega pedagoga.

15. Temeljna literatura

- Krnel, D. (2004). Pojmi in postopki pri spoznavanju okolja. Ljubljana: Modrijan. (68 str.)
- Skribe-Dimec, D. (2007). S preverjanjem znanja do naravoslovne pismenosti. Ljubljana: DZS. (187 str.)
- Skribe-Dimec, D. (2011). Namen in posebnosti didaktike naravoslovja. V: Manfreda Kolar, V. Sicherl Kafol, B. in Skribe Dimec, D. Specialne didaktike: kaj nas povezuje in kaj ločuje. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, (str. 115-135).
- Brvar, R. (2000). Geografija nekoliko drugače. Didaktika in metode pouka geografije za slepe in slabovidne učence. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (str. 124)
- Brvar, R. (2005). Zgodovina nekoliko drugače. Pouk zgodovine s slepimi in slabovidnimi. Zgodovina v šoli, XIII. letnik, št. 1-2. (str. 75-84, 9 str.)
- Budnar, M., idr. (2007). Družba 5. razred. Načrtovanje, poučevanje, učenje, ocenjevanje. Ljubljana: ZRSS. (str. 5-31, 26str.)
- Budnar, M., idr. (2006). družba 4. razred. Načrtovanje, poučevanje, učenje, ocenjevanje. Ljubljana: ZRSS. (str. 5-45, 40 str.)
- Umek, M. (2001). Teoretični model kartografskega opismenjevanja v prvem triletju osnovne šole. Ljubljana: PeF. (85 str.)
- Učni načrti za predmet Spoznavanje okolje in predmet Družboslovje v prvem, drugem in tretjem triletju 9-letne osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom
<http://www.zrss.si/default.asp?link=predmet&tip=2&pID=59&rID=549>
- Gamsler, A. (2011). Ustvarjanje predpogojev za učenje branja, pisanja in računanja. V: Košak Babuder, M. (ur.), Velikonja, M. (ur.). Učenci z učnimi težavami, Pomoč in podpora. 1. natis. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 2011, (56-68 od 296).
- Kavkler, M. (2007). Specifične učne težave pri matematiki. Specifične učne težave: skriti primanjkljaji - skriti zakladi. Društvo Bravo. Ljubljana (57-111 od 188).
- Kavkler, M. (2011). Učenci z učnimi težavami pri matematiki - učinkovitejše odkrivanje in diagnostično ocenjevanje. V: Magajna, L. (ur.), Velikonja, M. (ur.). *Učenci z učnimi težavami, Prepoznavanje in diagnostično ocenjevanje*. 1. natis. Ljubljana: Pedagoška fakulteta (130-146 od 261).
- Kavkler, M. (2011). Obravnava učencev z učnimi težavami pri matematiki. V: Košak Babuder, M. (ur.), Velikonja, M. (ur.). Učenci z učnimi težavami, Pomoč in podpora. 1. natis. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, 2011, (124-156 od 296).
- Kaučič, B. (2012). Pomoč učencem z učnimi težavami pri reševanju matematičnih besedilnih nalog na petstopenjskem modelu pomoči : diplomsko delo. Ljubljana: PeF (107).
- Mastropieri, M., Scruggs, T.E., SuHsiang, C. (1998). Instructional intervention for students with mathematics learning disabilities. Learning about learning disabilities. Second edition. (425- 446 od 703).
- Clark, C., Dyson, A., Millward, A. (1998). Theorising Special Education. London:Routledge, (5-29).
- Doherty, J., Bailey, R. (2003). Supporting Physical development and Physical Education in the Early Years. Philadelphia, Open University Press Buckingham 2003, (9-25).
- Gibson, S., Blandford, S. (2005). Managing Special education Needs. A practical guide for primary and secondary schools. London: SAGE Publications Ltd. (1-12, 14-31).
- Globačnik, B. (2012). Zgodnja obravnava, ZRSS. (5-89).
- Haskell, S.H, Barrett, E.K. (1993). The Education of Children with Physical and Neurological Disabilities. Third Edition. London, Chapman & Hall (3-15, 47-89, 107-161).
- Lewis, A. (2004). Children's Understanding of Disability. London: Routledge (44-73).
- Pieterse, M., Treloar, R., Cairns, S. (2000). Majhni koraki; Program zgodnje obravnave otrok z motnjami v razvoju št. 2, 3 in 5. Društvo za pomoč duševno prizadetim Ljubljana, Sekcija za Dawnov sindrom, Ljubljana (št.2: 13-36 od 81; št.3: 37-60 od 81; št.5: 93-122 od 142).
- Prilagojeni program za predšolske otroke s posebnimi potrebami (2006). ZRSS, Ljubljana (34).
- Pripravljeno študijsko gradivo - povzetki predavanj (110).
- Rutten-Saris, M. (1992). Porajajoči se jezik telesa. Van Gorcum, Assen (69-128 od 210).

- Block, C. C. (2003). Literacy Difficulties. Boston: Allyn&Bacon. (228-357 od 544 str.).
  - Božič, A. (2011). Opismenjevanje po fonomimični metodi: nabor, analiza in dopolnila gradiv. Diplomsko delo. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
  - Potočnik, N. (2003). Začetno opismenjevanje: pismenost v predšolski dobi in prvem razredu devetletne osnovne šole. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
  - Rasinski, T., Padak, N. (2000). Effective Reading Strategies. London: Practice-Hall (5-189 od 341 str.)
  - Stowe, C.M. (1997). Let's write. San Francisco: Jossey-Bass.(3-56, 87-111, 119-140, 186-218 od 239 str.)
  - Učni načrt Slovenščine za prilagojen program z nižjim izobrazbenim standardom.
  - Žagar, F. (1996). Didaktika slovenskega jezika v osnovni šoli. Maribor: Založba Obzorja (34-141 od 227 str.)
- Literatura se v vsakem študijskem letu posodablja.

16. Predvideni študijski dosežki: *znanje in razumevanje, uporaba, refleksija, prenosljive spretnosti – niso vezane le na en predmet*

16.1 Znanje in razumevanje:

- pozna in predstavi teoretična spoznanja o zgodnji obravnavi, vzgoji in učenju otrok z ZTT MDR;
- razume in predstavi različna vplivanja na razvoj pri otrocih z ZZT MDR;
- razlikuje različne strategije dela za posamezne skupine in jih zna povezati s specifičnimi potrebami;
- pozna didaktične sisteme, učne oblike, metode, strategije in pripomočke za poučevanje področij dejavnosti in predmetnih področij (jezik, naravoslovje in družboslovje, matematika), ter najprimernejše metode učenja in poučevanja in prilagoditve za učence z različnimi stopnjami MDR v vseh življenjskih obdobjih.

16.2 Uporaba:

- analizira in uporablja učbenike, literaturo, vire in pripomočke, ki so potrebni za načrtovanje in izvajanje pouka naravoslovnih in družboslovnih vsebin in so primerni za učence različnih sposobnosti;
- izvede samostojni nastop v oddelku (predšolski, OVI, odrasli) in v razredu pri predmetnih področjih jezik, matematika, naravoslovje in družboslovje in pri tem sodeluje z učiteljem in kolegom;

16.3 Refleksija:

- s sistematičnimi refleksijami (znanja, spretnosti in vrednotnega sistema) spremlja in evalvira lastno učenje in poučevanje.

16.4 Prenosljive spretnosti:

16.1 Znanje in razumevanje:

- razvija spretnosti timskega dela in prispeva k skupnim analizam lastnega in dela kolegov z refleksijami na različnih ravneh (od pojavne ravni do ravni kritičnega vrednotenja in načrtovanje bodočih dejavnosti);
- fleksibilno načrtuje, izvaja in evalvira svoje delo (prenosljivi pristopi, upoštevanje velike heterogenosti populacije);
- uporabi domače in tuje vire pri interpretaciji ocen in načrtovanju obravnave oseb z MDR.

17. Metode poučevanja in učenja

- predavanja z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, kooperativno reševanje problemov, vprašanja, konkretni primeri itd.);
- samostojen študij, individualne naloge.

18. Pogoji za vključitev v delo oziroma za opravljanje študijskih obveznosti

- opravljene obveznosti, ki se določijo glede na program predhodno opravljenega študija 1. stopnje (**predmeti temeljnega pedagoškega študija, predmeti področja specialne in rehabilitacijske pedagogike: teoretične osnove, diagnostika, načrtovanje, izvajanje in evalviranje programov za osebe s posebnimi potrebami**).

19. Metode ocenjevanja in ocenjevalna lestvica

- ocenjevanje aktivnega sodelovanja (gradiva) in individualnih nalog (reševanje problemov, samoevalvacija) (25%);
- ocenjevanje seminarske naloge, kolokvija (25%).
- pisni izpit (50%)
- opravi/ni opravi kolokvij, individualne naloge, portfolio prakse in seminarsko nalogo,
- izpitna ocena 6-10 (pozitivno) - ob upoštevanju Statuta UL in fakultetnih pravil

20. Metode evalvacije kakovosti

- samoevalvacija, institucionalna evalvacija

21. Sestavljenec učnega načrta

dr. Marija Kavkler; dr. Mojca Lipec Stopar; dr. Mojca Vrhovski Mohorič

